



# **Ustalanie podstawy wymiaru zasiłków - najważniejsze zasady**

Agnieszka Głuszko

WEBINARIUM DOSTĘPNE TAKŻE W



# Podstawa prawna

Ustawa z 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych  
z ubezpieczenia społecznego w razie choroby  
i macierzyństwa  
(Dz.U. z 2019 r. poz. 645 ze zm.)

Komentarz do ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.  
o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego  
w razie choroby i macierzyństwa  
(Zakład Ubezpieczeń Społecznych, kwiecień 2019 r.)

# Wynagrodzenie chorobowe art. 92 KP

Pracownik niezdolny do pracy wskutek choroby zachowuje prawo do wynagrodzenia łącznie za okres 33 dni w roku kalendarzowym a w przypadku pracownika, który ukończył 50 rok życia – trwającej łącznie do 14 dni w ciągu roku kalendarzowego.

Ww. przepis dotyczy niezdolności pracownika do pracy przypadającej po roku kalendarzowym, w którym pracownik ukończył 50 rok życia (zgodnie z art. 92 § 5 KP).

Okres 33 i 14 dni ustala się, sumując poszczególne okresy niezdolności do pracy w roku kalendarzowym u wszystkich pracodawców.

# Wynagrodzenie chorobowe art. 92 KP

Wynagrodzenie za czas choroby wypłaca pracodawca w wysokości:

- 80% przeciętnego wynagrodzenia z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc zachorowania
- 100% - w przypadku, jeśli m.in. niezdolność do pracy została spowodowana wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy, albo przypada na okres ciąży.

Od następnego dnia po upływie okresu 33 lub odpowiednio 14 dni pracownik nabywa prawo do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia społecznego, wypłacanego na podstawie odrębnych przepisów.

# Podmioty uprawnione do wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego

Do wypłaty zasiłków są uprawnieni płatnicy składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego **powyżej 20 ubezpieczonych**.

Liczbę ubezpieczonych do ustalenia uprawnień do wypłaty zasiłków, ustala się według stanu na dzień **30 listopada** poprzedniego roku kalendarzowego, a w stosunku do płatników składek, którzy na ten dzień nie zgłaszali nikogo do ubezpieczenia chorobowego - według stanu na pierwszy miesiąc, w którym dokonali takiego zgłoszenia.

# Okres wyczekiwania

Ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie **okresu wyczekiwania**. Okres ten jest zróżnicowany w zależności od charakteru ubezpieczenia:

- ❑ **30 dni nieprzerwanego** ubezpieczenia chorobowego – jeśli osoba podlega temu ubezpieczeniu obowiązkowo,
- ❑ **90 dni nieprzerwanego** ubezpieczenia chorobowego – jeśli osoba podlega temu ubezpieczeniu dobrowolnie

Do okresu ubezpieczenia zalicza się poprzednie okresy ubezpieczenia chorobowego, jeżeli przerwa w ubezpieczeniu nie przekracza 30 dni albo jest spowodowana urlopem wychowawczym, bezpłatnym lub odbywaniem czynnej służby wojskowej.

## Bez okresu wyczekiwania zasiłek chorobowy przysługuje:

- ❑ absolwentom szkół lub szkół wyższych, którzy zostali objęci ubezpieczeniem chorobowym lub przystąpili do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych,
- ❑ ubezpieczonym, których niezdolność do pracy spowodowana została chorobą zawodową, wypadkiem w pracy (zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego) albo wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy (zasiłek z ubezpieczenia chorobowego),
- ❑ ubezpieczonym **OBOWIĄZKOWO**, którzy legitymują się co najmniej 10-letnim okresem **OBOWIĄZKOWEGO** ubezpieczenia chorobowego,
- ❑ posłom i senatorom, którzy przystąpią do ubezpieczenia chorobowego w ciągu 90 dni od ukończenia kadencji.

# Ustalenie okresu zasiłkowego

Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania:

- niezdolności do pracy z powodu choroby lub
- niemożności wykonywania pracy z powodu:
  - przebywania w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego w celu leczenia uzależnienia alkoholowego,
  - szpitalu albo innym zakładzie leczniczym w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych;
  - poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów.



# Okres zasiłkowy

Przysługuje nie dłużej jednak niż przez:

- a. 182 dni,
- b. 270 dni jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży.

# Okres zasiłkowy

## Do okresu zasiłkowego wlicza się:

- wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, jak również okresy niemożności wykonywania pracy;
  - zaliczyć należy wszystkie okresy, w czasie których pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia chorobowego lub zasiłku chorobowego
  
- okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni;
  - informacja ta podana jest na zaświadczeniu lekarskim – kod A

# Okres zasiłkowy

- okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia;
  - oznacza to brak prawa do zasiłku, gdyż otrzymuje wynagrodzenie chorobowe
- okres odsuniętemu od pracy pracownikowi z powodu podejrzenia o nosicielstwo zarasków choroby zakaźnej, jeżeli nie podjął proponowanej mu przez pracodawcę innej pracy niezabronionej takim osobom, odpowiadającej jego kwalifikacjom zawodowym lub którą może wykonywać po uprzednim przeszkoleniu;
  - oznacza to brak prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz wynagrodzenia chorobowego

# Okres zasiłkowy

- cały okres niezdolności do pracy, jeżeli niezdolność ta spowodowana została w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia popełnionego przez tego ubezpieczonego, stwierdzonego na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu;
  - okres tej niezdolności jest niepłatny
- okres niezdolność do pracy spowodowanej nadużyciem alkoholu, zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres pierwszych 5 dni tej niezdolności;
  - informacja ta podana jest na zaświadczeniu lekarskim – kod C

# Okres zasiłkowy

- okres orzeczonej niezdolności do pracy, w której ubezpieczony wykonuje pracę zarobkową lub wykorzystuje zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia;
  - za cały okres tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego lub wynagrodzenia
- okres niezdolności do pracy, gdy zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane
  - zasiłek chorobowy lub wynagrodzenie za czas choroby nie przysługuje

# Okres zasiłkowy

Zgodnie z Wyrokiem SN z 6.11.2008r., II UK 86/08 czytamy:

„Pojęcia „ta sama choroba” użytego w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie należy odnosić do tych samych numerów statystycznych, zgodnych z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, gdyż nie chodzi o identyczne objawy odpowiadające numerom statystycznym, lecz o opis stanu klinicznego konkretnego układu lub narządu, który - choć daje różne objawy, podpadające pod różne numery statystyczne - stanowi tę samą chorobę, skoro dotyczy tego samego narządu lub układu.

# Okres zasiłkowy

(...) do jednego okresu zasiłkowego należy zliczać wszystkie następujące po sobie nieprzerwanie okresy niezdolności do pracy, choćby były spowodowane różnymi chorobami, oraz okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa między ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy spowodowanej tą samą chorobą nie przekraczała 60 dni.

Sumowanie następujących po sobie w krótkich odstępach czasu okresów niezdolności do pracy z powodu tej samej choroby służy do oddzielenia stanów przemijających od ustabilizowanych, jeżeli bowiem ten sam proces chorobowy czyni pracownika wielokrotnie niezdolnym do pracy w dość krótkich odstępach czasu, to uzasadnione jest przypuszczenie, że wpływ stanu zdrowia na zdolność do pracy nie ma charakteru czasowego (przemijającego). Rozpoczęcie biegu okresu zasiłkowego z każdą taką niezdolnością od nowa pozwalałoby na przebywanie na zasiłku bez końca, mimo że w rzeczywistości stan zdrowia kwalifikowałby pracownika do renty z tytułu niezdolności do pracy.”

# Okres zasiłkowy

## Do okresu zasiłkowego nie wlicza się:

- okresu niezdolności do pracy przypadającego przed upływem 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego - jeżeli podlega obowiązkowo temu ubezpieczeniu;
  - oznacza tzw. okres wyczekiwania
  
- okresu niezdolności do pracy przypadającego w czasie:
  - ✓ urlopu bezpłatnego,
  - ✓ urlopu wychowawczego,
  - ✓ tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności;



# Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego

Podstawę wymiaru stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego

# Składniki wynagrodzenia uwzględniane w podstawie

## Co należy brać pod uwagę ustalając podstawę:

- ✓ składniki, które **stanowią podstawę** wymiary składki na **ubezpieczenie chorobowe**;
- ✓ składniki do których pracownik **nie zachowuje prawa** w okresie pobierania tego zasiłku zgodnie z postanowieniami układów zbiorowych pracy lub przepisami o wynagradzaniu, jeżeli są one pomniejszane za okres pobierania tego zasiłku;
- ✓ metodę uzupełniania w zależności od przyczyny i rodzaju pomniejszania
- ✓ składniki czasowe - czyli do określonego terminu lub gdy zaprzestano ich wypłaty
- ✓ indywidualny wkład pracy pracownika

# Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego

Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu składek finansowanych przez ubezpieczonego czyli kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia (czyli w 2019 roku wynosi 1 941,53 zł).

# Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego

Jeżeli pracownik był nieobecny w pracy z przyczyn usprawiedliwionych, lecz przepracował **mniej niż połowę** obowiązującego go czasu pracy – **wyłącza** się wynagrodzenie za cały miesiąc bądź całe miesiące.

# Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego

Jeżeli pracownik **w każdym miesiącu** z przyczyn usprawiedliwionych wykonywał pracę przez mniej niż połowę obowiązującego go czasu pracy, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjmuje się wynagrodzenie za wszystkie miesiące po uzupełnieniu.

Jeżeli pracownik był nieobecny w pracy z przyczyn usprawiedliwionych, lecz przepracował co najmniej połowę obowiązującego go czasu pracy, wynagrodzenie jego przyjmuje się do podstawy po uzupełnieniu.

# Uzupełnianie wynagrodzenia miesięcznego

- **wynagrodzenie określone w stałej miesięcznej wysokości** zgodnie z umową o pracę lub w innym akcie, na podstawie którego powstał stosunek pracy;
  
- **jeżeli przepracował choćby 1 dzień**  
wynagrodzenie miesięczne zmienne obliczone poprzez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego za przepracowane dni robocze przez liczbę dni przepracowanych i pomnożenie przez liczbę dni, które ubezpieczony będący pracownikiem był obowiązany przepracować w tym miesiącu;

# Uzupełnianie wynagrodzenia miesięcznego

- **jeżeli ubezpieczony będący** pracownikiem **nie osiągnął żadnego wynagrodzenia** – przyjmuje się kwotę zmiennych składników wynagrodzenia w przeciętnej miesięcznej wysokości, wypłaconą za miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, pracownikom zatrudnionym na takim samym lub podobnym stanowisku pracy u pracodawcy, u którego przysługuje zasiłek chorobowy;

# Niezdolność do pracy przed upływem pełnego miesiąca

**Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca** kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie, które ubezpieczony będący pracownikiem osiągnąłby, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy. Przy ustaleniu wynagrodzenia zastosowanie mają zasady uzupełniania.



# Niezdolność do pracy przed upływem 12 miesięcy zatrudnienia

Jeżeli umowa została zawarta w trakcie miesiąca a **niezdolność do pracy powstała w drugim miesiącu pracy**, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie pracownika za pełny miesiąc zatrudnienia po uzupełnieniu tj. w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy.

Jeżeli **niezdolność do pracy powstała w drugim miesiącu pracy**, a umowa została zawarta w trakcie miesiąca i zakończyła się w trakcie następnego miesiąca, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie pracownika za pełny miesiąc zatrudnienia po uzupełnieniu tj. w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy.

# Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ustala się przez **podzielenie wynagrodzenia** osiągniętego przez ubezpieczonego **przez liczbę miesięcy**, w których wynagrodzenie to zostało osiągnięte.

Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego **za jeden dzień** niezdolności do pracy stanowi **jedna trzydziesta** część wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku.

# Zmiana etatu w umowie o pracę

W razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie **ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy**, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, lub w okresie 12 miesięcy poprzedzających powstanie niezdolności do pracy.

# Podstawa wymiaru innych świadczeń

Powyższe przepisy dotyczące ustalania podstawy zasiłkowej stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru:

- świadczenia rehabilitacyjnego,
- zasiłku wyrównawczego,
- zasiłku macierzyńskiego (rodzicielskiego, ojcowskiego),
- zasiłku opiekuńczego,

# Przerwy w okresie zasiłkowym

Podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo **przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe**.

# Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia

Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż kwota wynosząca 100% przeciętnego wynagrodzenia. Kwotę tę ustala się miesięcznie, poczynając od 3. miesiąca kwartału kalendarzowego, na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych.

**Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w czwartym kwartale 2018 r.**

Na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 39) ogłasza się, że **przeciętne wynagrodzenie w czwartym kwartale 2018 r. wyniosło 4 863,74 zł.**

# Podstawa wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym niebędącym pracownikami

Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem ustala się na podstawie miesięcznego przychodu po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tej podstawy, za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Maksymalna kwota przychodu nie może przekraczać kwoty 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, po pomniejszeniu o kwotę odpowiadającą 13,71%.

W 2019 roku wynosi  $4\,765,00 \times 250\% = 11\,912,50$  zł.

W 2018 roku wynosiła  $4\,443,00 \times 250\% = 11\,107,50$  zł.

**ZAPRASZAMY  
DO ZADAWANIA PYTAŃ!**



**DZIĘKUJEMY ZA UDZIAŁ  
W WEBINARIUM!**